

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

“Pandemi Karşısında Halkın Korunması İçin Alınacak Acil Önlemlere Dair Kanun” adlı kanun teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.08.04.2020

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

2019 yılının son aylarında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan şehrinde görülen ve kısa sürede başka ülkelere de hızlı yayılan, nitekim 2020 yılı Mart ayında Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi ilan edilen COVID-19 hastalığı, dünyada ve ülkemizde ağır halk sağlığı sorunlara ve can kayıplarına yol açtığı gibi, halk nezdinde başta sosyal ve ekonomik alanlarda da ciddi hak kayıplarına ve mağduriyetlere de yol açmaktadır. Hastalığın yol açtığı nedenlerle sosyal ortamları yanında işlerini ve geçim olanaklarını da yitiren halkın büyük bir çoğunluğu, etkileri gün geçtikçe daha da ağırlaşan bir yoksunluk ve yoksulluk durumunu, ağır hak kayıplarını yaşamaktadır.

Anayasa m. 2 gereği Türkiye Cumhuriyeti; insan haklarına saygıyı temel alan sosyal bir hukuk devletidir. Anayasa m. 5 de yer bulan Devletin temel amaç ve görevleri arasında; kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak ifadeleri yer bulmaktadır. Öte yandan kişilerin yaşam ve sağlık hakkı da, hukuk düzeninin ve devletin mutlak koruması altında bulunmaktadır.

Anılan Anayasal ilkeler yanında, insanlık tarihinde ve toplum yaşamında devlet aygıtına biçilen rolün ve onun varlık nedeninin en basit gerekleri dikkate alındığında da bir devletin,

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	- Adalet - İçişleri - Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler - Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih :	10 Nisan 2020	Esas No: 2/2780

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ	
08 Nisan 2020	
Numara:	

TBMM SEÇİM EVRAK	
08 Nisan 2020	
No:	642822
EDİYSİ VE AKTARILMIŞTIR	

özellikle olağanüstü dönemlerde, bütün olanakları ile toplumun mağduriyetlerini giderme noktasında icraatlarda bulunması beklenir. Bu husus, bir devletin varlığının ve meşruluğunun da şüphesiz başlıca dayanağı olacaktır.

Devlet, şüphesiz toplumun çoğunluğunu oluşturan ve aynı zamanda pandemi gibi olağanüstü durumlar karşısında en savunmasız kesim de olan, emeği ile geçinen dar gelirli toplum kesimleri lehine gerekli tedbiri almalı, onlar lehine bir pozitif ayrımcılık ile onların maruz kaldığı hak kayıplarını ve mağduriyetlerini gidermek için çabalamalıdır. Öte yandan pandemi gibi olağanüstü durumlar karşısında, sağlık sektörü başta olmak üzere, toplumun ihtiyaç duyduğu gibi üretim sektörlerinin durumun gereklerine göre yapılandırılması ve de öncelikli korunması da toplumun huzur ve güvenliği açısından büyük bir önem taşımaktadır.

Bu kapsam ve amaçla hazırlanan “Pandemi Karşısında Halkın Korunması İçin Alınacak Acil Önlemlere Dair Kanun” ile güncel COVID-19 hastalığı nedeniyle ülkemizde halk nezdinde oluşan mağduriyetlerin ve hak kayıplarının bir nebze de olsa önüne geçilmesi; devletin temel icraatlarında, bu amaç ve kapsam ile halkın hak ve kazanımları ile insanca yaşam koşullarının korunmasına önem ve öncelik verilmesi amaçlanmakta; bu kapsamda devlet organları ve aynı zamanda özel hukuk kişileri için bağlayıcı kimi hukuki düzenlemeler getirilmektedir.

Kanun aynı zamanda, getirdiği kural ve yükümlülöklere uyulmasını sağlamak için özgün cezai ve idari yaptırımları da bünyesinde taşımakta, öte yandan ihtiyaç duyulan mali finansmana dair düzenlemeleri de barındırmaktadır.

Kimi hükümleri açısından bir süreli kanun niteliğinde olan bu kanun, aynı zamanda sonradan yürürlük kazanmış özel kanun niteliği ile de, ilgili konularda genel ve sürekli nitelikteki mevzuatta yer alan kimi hükümler yerine, yürürlüğü sürecinde öncelikle uygulanacak emredici hukuk kurallarını ve kamusal gerekleri bünyesinde barındırmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1

Kanunun amacı; Anayasada yer bulan temel ilke ve kurallara atıfla belirtilmekte ve kanun hükümlerinin uygulama alanına ve bağlayıcılığına dair hükümlere yer verilmektedir.

MADDE 2

Sağlık ve tedavi hakkına ve usulüne dair düzenlemelere yer verilmekte; COVID-19 hastalığının teşhis ve tedavisi ile önlenmesi amacıyla gerçekleştirilecek iş ve işlemler, parasız sağlık hizmeti sunumu temelinde belirtilmektedir. Bu kapsamda; teşhis ve tedavi işlemleri ile diğer ilgili iş ve işlemlerin kişilere bedelsiz sunumu yanında, gereğinde özel sektör kuruluşları nezdinde kamulaştırma işlemlerine dair yetki kurallarına da yer verilmektedir.

MADDE 3

Pandemi ile mücadelede şüphesiz en ön safta yer alan ve en fazla risk altında da bulunan sağlık çalışanlarının; öncelikli olarak korunması, aynı zamanda çalışma moral ve motivasyonlarının artırılmasına yönelik pozitif ayrımcılık temelinde kimi düzenleme ve uygulamalarla desteklenmesi elzem olup; maddede bu kapsamdaki düzenlemelere yer verilmektedir.

MADDE 4

Madde kapsamında; çalışanların sağlık hakkının korunması, bu kapsamda öncelikle toplumun temel gereksinimleri dışındaki sektörlerde çalışmanın durdurulması, çalışmanın devam ettiği sektörlerde ise çalışanların sağlığının korunmasına yönelik tedbirlerin ivedilikle alınması yolundaki düzenlemelere yer verilmektedir.

MADDE 5

Madde kapsamında; halk lehine iş, ücret ve sosyal güvenlik hakkına dair güvenceler getirilmekte; öncelikle işten çıkarmalar sınırlandırılmakta, işini kaybeden çalışanların iş, ücret ve sosyal güvenlik hakları devlet güvencesi alınarak, bu kişilere asgari ücret oranında ücret ödemesi ve sosyal güvenlik primlerinin ödemesinin, Devlet hazinesinden yapılacağı hükme bağlanmaktadır. Öte yandan kanunun yürürlükte bulunduğu sürece asgari ücret net ÜçbinikiyüzTürklirası olarak uygulanacak ve Devlet hazinesinin güvencesinde olacaktır. Bunun yanında emeklilere ödenen maaşların da asgari ücret seviyesine yükseltilmesi hükme bağlanmaktadır.

MADDE 6

Madde kapsamında; konutlara sunulan elektrik, su, doğalgaz, telefon, internet ve sair iletişim hizmetlerinin bedelsiz olarak verilmesi ve hiçbir konutun elektrik, su, doğalgaz, telefon,

internet ve sair iletişim hizmetlerine bu süreçte son verilememesi, herhangi bir kesinti yapılamaması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 7

Madde kapsamında; kişilerin barınma hakkı güvenceye alınmakta, kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte hiçbir kimsenin kira bedelini ödememesi nedeniyle konutundan tahliye edilmemesi ve ekonomik güçlükten kaynaklı kirasını ödeyemeyen kişilerin barınma hakkının Devlet güvencesinde olması ve kira bedelinin hazine tarafından karşılanması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 8

Madde kapsamında; toplumun beslenme hakkı ve gıda ihtiyacı güvenceye alınmakta, bu alandaki maliyetler toplum ve küçük üreticiler lehine düşürülmekte, aynı zamanda zirai faaliyetlerin korunması ve devamının sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 9

Madde kapsamında; 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasında "tutuklama yasağı" olarak yer alan 2 yıllık süre koşulunun, kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte 5 yıl olarak uygulanması, aynı zamanda anılan bu madde kapsamına giren durumlarda yakalama ve gözaltı kararı da verilmemesi hükme bağlanmaktadır.

MADDE 10

Şüphesiz devlet, pandemi ile mücadele ve halkın hak ve kazanımlarının korunması çalışmalarında, bu kanunda da yer alan icraatlarını finanse etme zorunluluğundadır. Madde kapsamında; söz konusu finansman ihtiyacı dikkate alınarak mali rejime yönelik kimi düzenlemeler getirilmekte; kimi projelerin ve hazine garanti ödemelerinin durdurulması, öte yandan toplumun varlıklı kesimlerine yönelik vergi oranlarında artışa gidilmesi öngörülmektedir.

MADDE 11

Bu kanun ile toplum yararına getirilen uygulama ve yükümlülüklerin; halkın da dahil olduğu demokratik ve şeffaf bir mekanizma ile etkin bir biçimde denetlenebilmesi; bu amaçla ilgili meslek kuruluşları ve sendikaların da katılımı ile bir denetim mekanizmasının oluşturulması,

bu amaçla kurulan denetim komisyonun çalışma usullerine dair genel düzenlemeler öngörülmektedir.

MADDE 12

Madde kapsamında; kanunun getirdiği kural ve yükümlülöklere uyulmasını sağlamak için özgün cezai ve idari yaptırımlara yer verilmektedir.

MADDE 13

Yürürlük maddesidir.

MADDE 14

Yürütme maddesidir.

PANDEMİ KARŞISINDA HALKIN KORUNMASI İÇİN ALINACAK ACİL ÖNLEMLERE DAİR KANUN TEKLİFİ

Kanunun Amacı, Kapsamı ve Dayanağı

MADDE 1

(1)Anayasada yer bulan sosyal hukuk devleti ile Anayasa ile devlete verilen; kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışma yükümlölüğüne, aynı zamanda Anayasal güvence altında bulunan yaşam ve sağlık hakkının korunması gereğine dayanan bu kanun; Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi ilan edilen COVID-19 hastalığı nedeniyle ölkemizde, halk nezdinde yaşanan hak kayıplarının ve mağduriyetlerin giderilmesini, halkın hak ve kazanımları ile insanca yaşam koşullarının korunması açısından gerekli tedbirlerin alınarak yaşama geçirilmesini amaçlar.

(2)Yukarıda belirtilen amaç ve gereklerle varlık kazanmış olan bu kanun hükümleri, yürürlükte bulunduğu sürece ilgili mevzuatın aksi yöndeki hükümleri yerine öncelikle uygulanacak olup, bütün devlet organları ve ilgili özel hukuk kişileri için bağlayıcıdır.

(3)Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olmayan ve ülkede bulunan mülteciler, sığınmacılar ve göçmenler de, hukuki statülerine bakılmaksızın, bu kanun ile getirilen hak ve kazanımlardan yararlanır.

Sağlık ve Tedavi Hakkı

MADDE 2

(1)COVID-19 hastalığı nedeniyle kamu veya özel sağlık kuruluşları tarafından gerçekleştirilecek her türlü teşhis ve tedavi işlemi, tetkik işlemleri, ilaç, test ve her türlü tıbbi malzemelerin temini ve kullanımı, sağlık kuruluşlarında veya teşhis ve tedavi ile karantina gibi ilgili süreçlere tahsis edilmiş diğer kurum ve kuruluşlar ile her türlü mekanda gerçekleştirilecek barınma, beslenme, iletişim ve sair insani gereksinimler ile ilgili iş ve işlemler, Türkiye Cumhuriyeti hazinesinin güvencesi altında olup, devlet tarafından yurttaşlara ücretsiz olarak sunulur. COVID-19 hastalığı ve bu hastalığa bağlı diğer sağlık sorunlarının teşhis ve tedavisi nedeniyle hangi ad ve kalem altında olursa olsun, yurttaşlardan herhangi bir ücret, fark ücreti, harç, katkı payı ve sair bir maddi bedel ve katkı talep edilemez.

(2)COVID-19 hastalığından korunmak ve bulaşmasını önlemek amacıyla tıbben kullanımı faydalı görülen maske, eldiven, dezenfekte ve hijyen amaçlı malzemeler ile sair koruyucu malzemeler, devlet tarafından yurttaşlara ücretsiz olarak temin edilir. Bu amaçla, mülki makamlar ile belediyeler ve muhtarlıklar arasında gerekli koordinasyon ve işbirliği sağlanarak, bu kapsamda temin edilecek malzemelerin doğrudan kişiye ve haneye ulaştırılması yolunda gerekli iş ve işlemler, gereğinde kolluk personelinden de yararlanılmak suretiyle gerçekleştirilir.

(3)Özel sektöre ait ve özel sektör tarafından işletilen sağlık kuruluşları, Sağlık Bakanlığı ve sağlık alanında faaliyet gösteren kamu kurumunu niteliğindeki meslek örgütlerinin birlikte belirleyeceği ihtiyaç ve gereklere göre acele kamulaştırılır ve COVID-19 hastalığının teşhis ve tedavisine yönelik olarak yapılandırılarak toplum hizmetine sunulur.

(4)COVID-19 hastalığının teşhis ve tedavisinde yada hastalıktan korunmak amacıyla ihtiyaç duyulan her türlü tıbbi ilaç ve malzemenin ülke içinde ve yerli kaynaklarla üretimi amacıyla, kamu mülkiyetinde ve/veya idaresindeki veya özel sektöre ait uygun tesis ve işletmeler, Sağlık Bakanlığı ve sağlık alanında faaliyet gösteren kamu kurumunu niteliğindeki meslek

örgütlerinin birlikte belirleyeceği ihtiyaç ve gereklere göre tespit edilerek, bu amaçla gerekli dönüşüm ve yapılandırma işlemleri ivedilikle gerçekleştirilir. Gereğinde özel sektöre ait tesis ve işletmeler nezdinde ilgili mevzuat hükümlerine göre bu amaçla acele kamulaştırma işlemleri uygulanır.

Sağlık Çalışanlarının Korunması

MADDE 3

(1)COVID-19 hastalığının teşhis ve tedavisinde doğrudan yada dolaylı görev alan bütün sağlık çalışanları, gerekli koruyucu ekipman ve hastalığın bulaş risklerine karşı yeterli korumayı içeren fiziki ve teknik ortamlar kendilerine temin edilmeksizin çalıştırılmaz.

(2)Altmış yaş ve üzeri sağlık çalışanları ile mevcut sağlık sorunları nedeniyle yaşamsal risk altında bulunan sağlık çalışanları, ayrıca gebe ve engelli konumundaki sağlık çalışanları, COVID-19 hastalığının doğrudan teşhis ve tedavisiyle ilgili birimlerde ve işlerde çalıştırılmaz. Bu konumdaki sağlık çalışanlarının hastalığın bulaş riskinden mümkün olduğunca uzak birimlerde ve işlerde çalıştırılması, gereğinde talepleri doğrultusunda kendilerine ücretli izin kullandırılması esastır. Kamu yada özel sektöre ait sağlık kuruluşlarında görev alan ve karı-koca her biri sağlık çalışanı olan eşlerin aynı anda çalıştırılmaması, bir eş görevde iken diğer eşin izinli kabul edilmesi esastır.

(3)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte sağlık çalışanları, ister kamuya istersen özel sektöre ait olsun, şehir içi toplu ulaşım ve şehirlerarası ulaşım hizmetlerinden hiçbir bedel ödemeksizin yararlanabilir. Kamu ya da özel sektöre ait her türlü kara, hava ve deniz taşıtı işletenleri, sağlık çalışanlarının ulaşım taleplerini derhal ve bedelsiz olarak yerine getirmekle yükümlüdür. Özel sektöre ait taşıtların kullanımından doğan mali yükümlülükler Devlet tarafından karşılanır.

(4)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte talepte bulunan sağlık çalışanları, kamu veya özel sektöre ait her türlü konaklama tesislerinden hiçbir bedel ödemeksizin yararlanabilir. Özel sektöre ait konaklama tesislerinin kullanımından doğan mali yükümlülükler Devlet tarafından karşılanır.

(5)COVID-19 hastalığının teşhis ve tedavisinde görev alan sağlık çalışanlarının bakmakla yükümlü olduğu yakınlarının her türlü insani gereksinimleri, ilgili sağlık çalışanın talebi üzerine ve bedelsiz olarak Devlet tarafından karşılanır. Bu kapsamda valilikler, kaymakamlıklar, belediyeler ve muhtarlıklar nezdinde gerekli koordinasyon ve görev bölümü ivedi olarak sağlanır.

(6) Kamuda görev yapan sağlık çalışanları hakkında sürmekte olan veya yeni gündeme gelen idari soruştırmalar durdurulmuş olup; idari soruştırmalara dair iş ve işlemler, zamanaşımına tabi olmaksızın, kanunun yürürlük sürecinin bitimine bırakılır.

Çalışanların Korunması

MADDE 4

(1) Toplumun ihtiyaç duyduğu sağlık, güvenlik, beslenme, enerji, barınma, ulaşım, eğitim, bilimsel araştırmalar ve diğer temel mal ve hizmetlerin üretimine dair olanlar hariç olmak üzere; kamu veya özel sektördeki bütün çalışma faaliyetleri, bu kanunun yürürlükte bulunduğu sürece durdurulur ve kamu yada özel her türlü işte çalışanlar bu süreçte ücretli izinli sayılır. Bu kapsamda hangi işlerde ve işyerlerinde tam veya kısmi olarak çalışmanın devam edeceğine, ilgili sendikalar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütleri ile birlikte, Sağlık Bakanlığı ile Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından müştereken karar verilir.

(2) Toplumun ihtiyaç duyduğu temel mal ve hizmetlerin rimi amacıyla çalışmanın devam ettiği işyerlerinde, COVID-19 hastalığının bulaşmasının önlenmesi ve çalışanların sağlığının korunması amacıyla gerekli bütün tedbirler ivedilikle alınır. Bu tedbirlerin işyerlerinde yeterli düzeyde alınıp alınmadığını denetlemek üzere; Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlükleri bünyesinde gerekli görevlendirmeler ivedilikle yapılarak, sahada yerinde denetimler gerçekleştirilir. Bu denetimlerde, işyerinin niteliğine göre ilgili sendikalarının ve kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin temsilcileri ile sağlık alanında faaliyet gösteren kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin temsilcileri de yer alır.

(3) COVID-19 hastalığının bulaşmasının önlenmesi ve çalışanların sağlığının korunması amacıyla gerekli tedbirlerin alınmadığı işyerleri derhal faaliyetten men edilir ve gereğinde kamulaştırılır.

İş, cret ve Sosyal Güvenlik Hakkı

MADDE 5

(1) 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 25 inci maddesinin (II) nolu bendinin (c), (d), (e) ve (f) bentlerindeki durumlar hariç olmak üzere; kamu yada özel sektörde çalışan hiçbir kişi, bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte, iş sözleşmesi işveren tarafından tek yanlı olarak fesih edilerek işten çıkarılamaz.

(2)COVID- 19 hastalığından ve uygulanan tedbirlerden kaynaklı faaliyetlerine geçici süreyle ara veren veya temelli sona erdiren işyerlerinde çalışanların iş, ücret ve sosyal güvenlik hakları devlet güvencesi olup; bu kişilere, yeni bir iş bulmalarına kadar ve her durumda bu kanunun yürürlükte bulunduğu sürece asgari ücret oranında ücret ödemesi ve sosyal güvenlik primlerinin ödemesi, Devlet hazinesinden yapılır. Ancak faaliyetlerine geçici süreyle ara veren işyerlerinde çalışanların hak etmiş olduğu yıllık ücretli izin hakkına karşılık gelen ödemelerden işveren sorumludur.

(3)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu sürece asgari ücret net ÜçbinikiyüzTürklirası olarak uygulanır ve Devlet hazinesinin güvencesindedir.

(4)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu sürece emekli maaşlarının aylık alt sınırı, net asgari ücretin altında olamaz.

(5)103 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103 üncü maddesinde yer alan vergilendirme oranlarından alt gelir gruplarına ait güncel %15 lik ve %20 lik oranlar; 2020 ve 2021 mali yılları için, %1 ve %5 oranlarında uygulanır.

Temel Hizmetlerin Sunumu

MADDE 6

(1)Konutlara sunulan elektrik, su, doğalgaz, telefon, internet ve sair iletişim hizmetleri bu kanunun yürürlükte bulunduğu sürece hiçbir ücret, harç, katkı payı ve sair bir maddi bedel ve katkı talep edilmeksizin, bedelsiz olarak verilir. Bu hizmetleri sunan kamu kuruluşlarına, belediyelere ve özel kuruluşlara, hizmetlerin sunum maliyetini karşılayacak oranı geçmemek üzere bu süreçte hazineden ödeme yapılır.

(2)Hiçbir konutun elektrik, su, doğalgaz, telefon, internet ve sair iletişim hizmetlerine, ödenmemiş borcunun bulunması, kaçak kullanım ya da başkaca bir nedenle bu süreçte son verilemez, herhangi bir kesinti yapılamaz.

Barınma Hakkı

MADDE 7

(1)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte hiç kimse; kira bedelini ödeyememesi nedeniyle konutundan tahliye edilemez. Ekonomik güçlükten kaynaklı kirasını ödeyemeyen kişilerin barınma hakkı Devlet güvencesinde olup, kira bedeli hazine tarafından karşılanır.

Beslenme Hakkı, Tarımsal Faaliyetlerin ve Tarım Sektörünün Korunması

MADDE 8

(1)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte; kişilerin ihtiyaç duyduğu temel gıda ürünlerine fiyat artışı yapılamaz. Bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte kişilerin ihtiyaç duyduğu temel gıda ürünlerinin alım ve satımında her türlü vergi kaldırılmıştır.

(2)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte tarımsal faaliyet ve üretimin sürdürülebilmesi için ihtiyaç duyulan yakıt, su, gübre, yem, tohum ve sair girdi teşkil eden temel ihtiyaçlar, tarımsal faaliyette bulunan küçük çiftçi niteliğindeki üreticilere bedelsiz olarak; büyük çiftçi niteliğindeki üreticilere ve zirai işletmelere ise her hangi bir vergi, harç ve sair katkı payı alınmaksızın, devlet hazinesinin güvencesinde sunulur.

(3)Toplumsal gıda ihtiyacının karşılanmasında oluşacak sıkıntılar dikkate alınarak, devlet mülkiyetinde bulunan tarıma ve hayvancılığa elverişli araziler, bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte ziraat faaliyet amacıyla gerçek kişi üreticiler tarafından oluşturulmuş tarım kooperatiflerin kullanımına bedelsiz olarak açılabilir. Ancak bu kapsamda üretilecek her türlü zirai ürünün yarısı, ihtiyaç duyan toplum kesimlerinin gıda ihtiyaçlarını karşılamak üzere devlete verilir. Bu kapsamdaki iş ve işlemler ile usuller, ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin ve gerçek kişi üreticiler tarafından oluşturulmuş tarım kooperatiflerin katılımı ile Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenerek yerine getirilir.

Kişî Güvenliği ve Özgürlüğü

MADDE 9

(1)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 100 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasındaki 2 yıllık süre koşulu, 5 yıl olarak uygulanır. Ayrıca anılan madde kapsamına giren durumlarda bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte yakalama ve gözaltı kararı da verilemez.

Mali Kaynak Yaratılması

MADDE 10

(1)Devlet ve her türlü kamu tüzel kişisi tarafından doğrudan veya özel sektör eliyle yürütülen her türlü yatırım ve proje, bu kanunun yürürlükte bulunduğu sürece durdurulmuştur.

Durdurulan bu projelere ayrılan mali kaynaklar, COVID-19 hastalığı ile mücadele ve bu hastalık nedeniyle halkın uğradığı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla, bu kanunda veya diğer ilgili kanunlarda belirtilen kamu yararına çalışmalara kaynak olarak tahsis edilir.

(2)Yukarıdaki fıkra hükmü; sağlık, eğitim, bilimsel araştırma, adalet ve sosyal güvenlik alanındaki kamu projeleri hakkında uygulanmaz.

(3)Özel sektör tarafından gerçekleştirilen hazine garantili yap işlet devret niteliğindeki projelerde özel sektöre verilmiş her türlü mali garantiler ve bu kapsamdaki ödemeler, bu kanunun yürürlükte bulunduğu sürece durdurulmuştur. Bu kapsamdaki mali kalemler, COVID-19 hastalığı ile mücadele ve bu hastalık nedeniyle yurttaşların uğradığı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla, bu kanunda veya diğer ilgili kanunlarda belirtilen kamu yararına çalışmalara kaynak olarak tahsis edilir.

(4)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte kamu mülkiyetinde ya da ortaklığında bulunan bankalar ve sair finans kuruluşları tarafından hiçbir gerçek ya da tüzel kişiye, bedeli YüzellibinTürkLirası ve üzeri oranda kredi ve sair finansal katkı verilemez.

(5)5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 2 nci maddesinin (1), (4) ve (7) nci fıkraları kapsamında yer alan vergi mükelleflerin vergilendirmesine dair aynı kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan oranlar, 2020 ve 2021 mali yılları için %50 olarak uygulanır. Bu kapsamda elde edilen vergi geliri, COVID-19 hastalığı ile mücadele ve bu hastalık nedeniyle yurttaşların uğradığı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla, bu kanunda veya diğer ilgili kanunlarda belirtilen kamu yararına çalışmalara kaynak olarak öncelikle tahsis edilir.

(6)103 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 103 üncü maddesinde yer alan vergilendirme oranlarından üst gelir gruplarına ait güncel %35 lik ve %40 lık oranlar; 2020 ve 2021 mali yılları için, %45 ve %55 oranlarında uygulanır. Bu kapsamda elde edilen vergi geliri, COVID-19 hastalığı ile mücadele ve bu hastalık nedeniyle yurttaşların uğradığı mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla, bu kanunda veya diğer ilgili kanunlarda belirtilen kamu yararına çalışmalara kaynak olarak öncelikle tahsis edilir.

(7)Bu kanunun yürürlükte bulunduğu süreçte, 100.000-TL ve üzeri değerde para, döviz, hisse senedi, sair kıymetli evrak ile değerli taş ve maden ile sair her türlü yatırım değerinin, mal veya hizmet alım satımına dair bir ticari ilişkiye dayanmaksızın her ne ad altında olursa olsun yurtdışına transferi durdurulmuştur.

Denetim

MADDE 11

(1)Bu kanun ile devlete, kamu ya da özel hukuk tüzel kişilerine ve de ilgili gerçek kişilere verilen görev ve yükümlülüklerinin usulünce ve yeterince yerine getirilip getirilmediğini denetlemek üzere; il merkezlerinde valilikler, ilçelerde ise kaymakamlıklar nezdinde birer denetim komisyonu oluşturulur. Bütün devlet görevlileri ve organları, komisyonun talep ve önerilerini ivedilikle yerine getirmekle yükümlüdür.

(2)Bu komisyonda; valilik ya da kaymakamlık adına iki, belediye adına üç, sağlık alanında faaliyet gösteren kamu kurumu niteliğine haiz meslek örgütlerinden üçer, diğer kamu kurumu niteliğine haiz meslek örgütlerinde ikişer, kamu çalışanı ve işçi sendikaları adına üçer kişi doğal üye olarak görev alır. Komisyonun sekretarya hizmetlerini valilikler ve kaymakamlıklar yerine getirir.

(3)İlgili kişi ve kuruluşlar, bu kanunun uygulanmasında ortaya çıkan aksaklıklar, gecikmeler ve her türlü aykırılıklar için denetim komisyonuna şikâyet hakkına sahiptir. Bu şikâyetler komisyon tarafından öncelikle değerlendirmeye alınır.

(4)Denetim komisyonu tarafından bu kanunun uygulanmasında tespit edilen her türlü aksaklık, gecikme ve her türlü aykırılıkla ilgili rapor düzenlenerek, sorumlular hakkında gerekli adli ve idari iş ve işlemlerin yerine getirilmesi için bu raporlar ivedi olarak yargı mercilerine ve ilgili sair kuruluşlara gönderilir.

Cezai Hükümler

MADDE 12

(1)Bu kanunda yer alan yükümlülükleri gerekli uyarılara karşın yerine getirmeyenler ile yerine getirilmesinde ihmal ve gecikme gösterenler, fiilleri ayrıca başka bir suç oluştursa dahi, 2 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Kamu görevlisi olan faillerin soruşturulması ve kovuşturulmasında, 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri yerine, genel soruşturma ve kovuşturma usulü doğrudan uygulanır.

(2)Bu kanunda yer alan yükümlölükleri gerekli uyarılara karşın yerine getirmeyen veya yerine getirilmesinde ihmal ve gecikme gösteren kamu görevlileri hakkında ayrıca, fiilin ve/veya zararın ağırlığına göre, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125 inci maddesinin birinci fıkrasının (D) ve (E) bentlerine göre işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 13

(1)Bu kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer ve kanunun 5 inci maddesinin 4 üncü fıkrası ile 10 uncu maddesinin 5 ve 6 ncı fıkraları, 2020 ve 2021 mali yıllarında; diğer maddeleri ise yürürlük tarihinden itibaren iki yıl süre ile uygulanır.

Yürütme

MADDE 14

(1)Bu kanunu Cumhurbaşkanı yürütür.